

УДК 35:323.2/328(1-7)

Кулініч В.С., студент гр. 281-20-1

Науковий керівник: Лола В.В., к.держ.упр., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро, Україна)

РОЛЬ КОНСУЛЬТАТИВНО-ДОРАДЧИХ ОРГАНІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ВЗАЄМОДІЇ ВЛАДИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Процес залучення громадян до публічного управління та забезпечення діалогу між органами публічної влади і суспільства є досить важливим інструментом. Цей процес може мати різні форми, функції та статус, але їх спільною метою виступає підвищення якості, прозорості та відповідальності публічного сектору. Серед низки елементів взаємодії можна виокремити досить цікавий інструмент – консультативно-дорадчі органи. На сьогоднішній день, цей інструмент є досить перспективним в контексті його розвитку та діяльності при органах публічної влади.

Консультативно-дорадчі органи являють собою колегіальну установу, яка створена при органі публічної влади на постійній чи тимчасовій основі за для забезпечення участі громадян в управлінні державними та суспільними справами через проведення консультацій з громадськістю, попереднього обговорення важливих питань, які віднесені до компетенції публічної влади. Тобто, якщо взяти цей інструмент при органі місцевого самоврядування, то він являє собою певну консультативну групу з представників громадськості, які діють/працюють в цій сфері та можуть бути залученні для участі та роботі по даному напрямку. Такі консультативні органи можуть створюватись на різні напрямки діяльності за для консолідації зусиль між органами публічної влади та громадянським суспільством. Серед найбільш популярних напрямків, для створення консультативних груп, можна виділити: молодь та спорт, підприємництво та бізнес, культура та освіта, волонтерство тощо. Окрім цього, консультативно-дорадчі групи створюються ще й для певної мети, як наприклад: представництво (представлення та узгодження інтересів різних груп громадськості, обмін думками серед діячів певної сфери та органів влади), здійснення експертизи (надання експертної консультації та інформації органами влади), залучення до виконання владних повноважень (виконують функції мобілізації та самоорганізації громадян), громадський контроль (функція незалежного контролю і нагляду за діяльністю органів публічної влади). [1]

Але якщо за визначенням у нормативно-правовій базі це виглядає як ефективний інструмент, то на практиці він може використовуватися не завжди ефективно. Такі органи можуть бути політично заангажовані і використовуватися за для прийняття необхідних рішень певним місцевим елітам, а отже, не мати власної думки і бути інструментом псевдо-демократії. Здебільшого, всі пропозиції та рішення консультативно-дорадчих органів несуть рекомендацій характер. Тобто, їх врахування чи неврахування залежить вже від позиції органу публічної влади.

В Україні практика створення громадських консультативно-дорадчих органів є досить розповсюдженою на всіх рівнях публічної влади. На рівні місцевого самоврядування, мова йде про створення таких органів при міських/селищних головах або при органі місцевого самоврядування, на регіональному рівні створюють при керівнику облдержадміністрації або в цілому при цій адміністрації, а на вищих ешелонах влади, створюються в різних органах та при різних посадах (міністерства та міністри, президент, офіс президента тощо). Всі ради створюються і діють на підставі Типового положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації. Але проаналізувавши його, можна зробити висновок,

що воно не є досконалим. Воно, як вважають низка дослідників цієї проблематики, не містить інформації про необхідність залучення науковців, посадових осіб органів публічної влади до таких рад, що є важливим та суттєвим недоліком, оскільки, до таких рад долучаються представники певних сфер, які можуть не мати певних знань та розуміння специфіки функціонування публічного сектору. [2]

Отже, можна зробити висновок, що консультативно-дорадчі органи є досить перспективним інструментом для залучення громадян до публічного управління та забезпечення діалогу органів публічної влади і громадянського суспільства. Цей інструмент активно розвивається лише впродовж останнього десятиріччя, але тим не менш вже зміг довести свою ефективність на різних рівнях реалізації публічної влади. Такі консультативні групи поділяються відповідно до напрямків та мети створення, а також, можуть розрізнятися за формами діяльності та регламентом роботи, які визначають суб'єкти їх створення. Звичайно що, нажаль, через високий корупційний ризик, такі інструменти можуть працювати не на конкретну соціально-економічно складову, а на приватні інтереси певних елітних кіл. Більш того, у законодавстві відсутні елементи щодо розпуску таких рад за ініціювання саме громадою. Саме тому, цей інструмент потребує певного доопрацювання і адаптації під сучасні вимоги публічного управління.

Перелік посилань

1. Андрійчук Т. Громадські консультативно-дорадчі органи: проблеми організації та функціонування. *Матеріали наукової конференції : Міжнар. наук. конф. НАН України, 1 лип. 2018 р. 2018. С. 357–368. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/andriichuk_gromadski.pdf.*

2. Ковбас І., Торончук І., Крайній П. Особливості взаємодії органів публічного врядування з консультативно-дорадчими органами. *Підприємництво, господарство і право. 2021. № 4. С. 151–156. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2021/4/23.pdf>.*